

BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII

Banca Europeană de Investiții (BEI) acordă finanțări pe termen lung pentru proiecte, garanții și consiliere în vederea promovării obiectivelor Uniunii Europene. BEI sprijină proiecte atât în cadrul UE, cât și în afara UE. Acționarii băncii sunt statele membre ale UE. BEI este acționarul majoritar al Fondului european de investiții (FEI), aceste două organizații constituind împreună Grupul BEI.

TEMEI JURIDIC

- Articolele 308 și 309 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Dispoziții suplimentare privind BEI sunt incluse în articolele 15, 126, 175, 209, 271, 287, 289 și 343 din TFUE;
- Protocolul (nr. 5) privind Statutul Băncii Europene de Investiții și Protocolul (nr. 28) privind coeziunea economică, socială și teritorială, anexate la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

OBIECTIVE

În conformitate cu articolul 309 din TFUE, BEI are sarcina de a contribui la dezvoltarea echilibrată și neîntreruptă a pieței interne în interesul Uniunii. În toate sectoarele economiei, BEI înlesnește finanțarea proiectelor care:

- urmăresc dezvoltarea regiunilor mai puțin dezvoltate;
- urmăresc modernizarea sau conversia întreprinderilor ori crearea de noi activități care nu pot fi finanțate în întregime prin mijloacele disponibile în fiecare stat membru;
- sunt de interes comun pentru mai multe state membre.

De asemenea, BEI contribuie la promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii (articolul 175 din TFUE și Protocolul nr. 28). În plus, BEI sprijină punerea în aplicare de măsuri în afara UE care susțin politica de cooperare pentru dezvoltare a Uniunii (articolul 209 din TFUE). Activitățile BEI se axează pe șase domenii prioritare: clima și mediul; dezvoltarea; inovarea și competențele; micile întreprinderi; infrastructura; și coeziunea.

RESURSE ȘI INSTRUMENTE

A. Resurse

În procesul de realizare a obiectivelor sale, BEI recurge în principal la propriile resurse și la piețele internaționale de capital (articolul 309 din TFUE).

1. Resursele proprii

Resursele proprii sunt asigurate de către membrii BEI, adică statele membre (articolul 308 din TFUE). Contribuția la capital a fiecărui stat membru este prevăzută la articolul 4 din Statutul BEI și este calculată în conformitate cu ponderea economică a statelor membre. Statele membre își pot majora din proprie inițiativă subscrierile de capital. Capitalul subscris total al BEI se ridică la 248,8 miliarde EUR.

2. Piețele de capital

Obținerea de fonduri pe piețele internaționale de capital prin emiterea de obligațiuni reprezintă sursa principală de finanțare a BEI. Aceasta se numără printre cele mai importante instituții supranaționale de acordare de împrumuturi din lume. Pentru a obține o finanțare eficientă din punctul de vedere al costului, este important un rating de credit excelent. Cele mai importante agenții de rating de credit atribuie în prezent Băncii Europene de Investiții cele mai înalte ratinguri, care reflectă calitatea portofoliului său de credite. BEI finanțează în general o treime din fiecare proiect, dar asistența financiară poate ajunge la 50 %.

B. Instrumente

BEI utilizează o gamă largă de instrumente, dar în principal împrumuturi și garanții. Cu toate acestea, au fost dezvoltate, de asemenea, o serie de alte instrumente, mai inovatoare, cu un profil de risc mai ridicat. Vor fi concepute și alte instrumente, în cooperare cu alte instituții ale Uniunii. Finanțarea oferită de BEI poate fi combinată cu finanțarea din alte surse ale UE (printre altele, bugetul UE), un proces cunoscut sub denumirea de finanțare mixtă. În plus față de finanțarea de proiecte, BEI exercită și o funcție de consiliere.

Creditele sunt acordate în principal sub formă de credite directe sau intermediare. Creditele directe pentru proiecte sunt acordate în anumite condiții, de exemplu costul total al investiției trebuie să depășească 25 de milioane EUR, iar creditul poate acoperi cel mult 50 % din costurile proiectului. Creditele intermediare constau în împrumuturi acordate băncilor locale sau altor intermediari, care, la rândul lor, sprijină beneficiarul final. Majoritatea creditelor sunt acordate în statele membre ale UE.

Pe lângă activitățile sale mai tradiționale de acordare de împrumuturi, BEI recurge și la instrumente mixte, combinându-și împrumuturile cu subvenții acordate de organisme publice sau de organizații filantropice.

GUVERNANȚA ȘI STRUCTURA

A. Guvernanța

BEI are personalitate juridică, în conformitate cu articolul 308 din TFUE. BEI este administrată și condusă de un Consiliu al guvernatorilor, un Consiliu de administrație și un Comitet de direcție. Un Comitet de audit verifică activitățile băncii.

Consiliul guvernatorilor este compus din miniștri desemnați de statele membre. Acesta stabilește directivele generale referitoare la politica de creditare a băncii și veghează la implementarea acestora. Printre alte sarcini, Consiliul guvernatorilor are obligația:

- de a decide cu privire la majorarea capitalului subscris,
- de a stabili principiile aplicabile operațiunilor de finanțare întreprinse în cadrul atribuțiilor băncii,
- de a decide cu privire la acordarea finanțării pentru investițiile care urmează să fie realizate total sau parțial în afara Uniunii
- și de a aproba raportul anual al Consiliului de administrație, bilanțul anual, contul de profit și pierderi și Regulamentul de procedură al băncii.

Consiliul de administrație este alcătuit din 28 de administratori și 31 de supleanți. Administratorii sunt numiți pe cinci ani de Consiliul guvernatorilor. Fiecare stat membru și Comisia desemnează câte un administrator. Consiliul de administrație decide cu privire la: acordarea de finanțare, în special sub formă de credite și de garanții; contractarea de împrumuturi; stabilirea ratelor dobânzilor la împrumuturile acordate, precum și a comisioanelor și a altor taxe. Consiliul de administrație asigură buna funcționare și gestionare a băncii, în conformitate cu dispozițiile tratatelor și ale statutului și cu directivele generale stabilite de Consiliul guvernatorilor.

Comitetul de direcție este format dintr-un președinte și opt vicepreședinți, numiți pe o perioadă de șase ani de Consiliul guvernatorilor, la propunerea Consiliului de administrație. Mandatele membrilor comitetului pot fi reînnoite. Comitetul de direcție asigură gestionarea activităților curente ale băncii, sub autoritatea președintelui și sub supravegherea Consiliului de administrație. De asemenea, acesta pregătește deciziile Consiliului de administrație și asigură executarea acestor decizii.

Comitetul de audit este compus din șase membri numiți de Consiliul guvernatorilor. Comitetul verifică, în fiecare an, dacă operațiunile băncii s-au desfășurat în mod corespunzător și dacă evidența contabilă a fost întocmită corect.

B. Structura

Grupul BEI a fost înființat în 2000 și este format din BEI și FEI, care a fost înființat în 1994 sub forma unui parteneriat public-privat cu trei grupuri principale de acționari: BEI, în calitate de acționar majoritar cu 62,2 %, Comisia (30 %) și o serie de instituții financiare publice și private (7,8 %). FEI oferă diverse tipuri de instrumente de capital, de exemplu capital de risc. Creditele acordate de FEI se axează în special pe întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), acesta recurgând la o gamă largă de instrumente inovatoare pentru a îmbunătăți accesul IMM-urilor la finanțare.

UN PLAN DE INVESTIȚII PENTRU EUROPA

De la izbucnirea crizei financiare și economice mondiale, UE suferă de o insuficiență de investiții. Comunicarea Comisiei intitulată „[Un plan de investiții pentru Europa](#)” vine cu soluții privind modalitățile de revigorare a investițiilor în UE, de creare a locurilor de muncă și de stimulare a creșterii economice și a competitivității pe termen lung. În acest scop, la 25 iunie 2015 a fost [adoptat](#) Regulamentul (UE) 2015/1017 privind crearea Fondului european pentru investiții strategice (FEIS).

FEIS avea ca scop atragerea de investiții private prin mobilizarea fondurilor publice, precum și crearea unui mediu propice investițiilor. Pentru a atrage fonduri private, UE a pus la dispoziția BEI o garanție inițială de 16 miliarde EUR, iar BEI s-a angajat să pună la dispoziție fonduri proprii în valoare de 5 miliarde EUR. La mijlocul lui 2018, FEIS a depășit deja obiectivul de a mobiliza la nivelul UE fonduri suplimentare pentru investiții în valoare de 315 miliarde EUR.

Regulamentul privind FEIS a instituit, de asemenea, platforma europeană de consiliere în materie de investiții (EIAH), al cărei scop era să ofere consiliere și asistență tehnică pentru identificarea, pregătirea și dezvoltarea proiectelor de investiții.

În decembrie 2017 a fost [adoptat](#) Regulamentul privind „FEIS 2.0”, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2018. Prin acest regulament a fost prelungită durata FEIS (până la sfârșitul lui 2020), aducându-se, de asemenea, îmbunătățiri fondului și EIAH, cu scopul de a mobiliza 500 de miliarde EUR pentru finanțarea suplimentară a investițiilor.

INVESTEU

InvestEU a fost [adoptat](#) în martie 2021 ca un instrument succesiv Planului de investiții pentru Europa și reunește FEIS și alte 13 instrumente financiare ale UE. InvestEU se axează pe patru domenii de politică principale (infrastructura sustenabilă; cercetarea, inovarea și digitalizarea; IMM-urile; investițiile sociale și competențele) și are ca scop mobilizarea, în perioada 2021-2027, a 372 de miliarde EUR pentru investiții suplimentare. Programul se alcătuiește din Fondul InvestEU, Platforma de consiliere InvestEU și Portalul InvestEU.

Statele membre pot utiliza InvestEU pentru a implementa planurile lor de redresare și reziliență din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență (MRR).

„BANCA PENTRU CLIMĂ” A UE

În iunie 2019, Consiliul European a invitat BEI să-și intensifice activitățile care sprijină măsurile din domeniul climei. Răspunsul BEI a venit în noiembrie 2019, sub forma unei noi strategii în domeniul climei și a unei noi politici de acordare a împrumuturilor în domeniul energiei.

BEI s-a angajat să-și adapteze toate activitățile de finanțare la obiectivele Acordului de la Paris. În special, până în 2025, BEI va majora până la 50 % cota investițiilor destinate acțiunilor de combatere a schimbărilor climatice și de sustenabilitate

ecologică. Începând cu sfârșitul lui 2021 BEI nu mai finanțează proiecte din domeniul combustibililor fosili.

Noua politică a BEI privind acordarea de împrumuturi pentru proiecte energetice, care va determina activitățile sale din sectorul energiei, se bazează pe cinci principii:

- eficiența energetică devine prioritară, pentru a sprijini noul obiectiv al UE stabilit de Directiva UE privind eficiența energetică;
- sprijinirea decarbonizării energiei prin susținerea mai intensă a tehnologiilor cu emisii scăzute de carbon sau chiar cu emisii zero, scopul urmărit fiind generarea în UE, până în 2030, a 32 % din necesitățile energetice din surse regenerabile;
- majorarea finanțării destinate generării descentralizate de energie, stocării inovatoare a energiei și mobilității electrice;
- asigurarea investițiilor în rețeaua de transport a energiei care sunt esențiale pentru noile surse intermitente de energie, cum ar fi energia eoliană și cea solară, precum și îmbunătățirea conexiunilor transfrontaliere; precum și
- majorarea impactului investițiilor în sensul sprijinirii transformării energetice în afara UE.

REAȚIA LA CRIZA DE COVID-19

În 2020, ca parte a reacției UE la consecințele economice ale crizei de COVID-19, BEI a creat un fond de garanție de 25 de miliarde EUR, care să-i permită Grupului BEI să majoreze sprijinul acordat întreprinderilor din toate statele membre prin mobilizarea unei sume suplimentare de până la 200 de miliarde EUR.

Această măsură a completat un pachet de sprijin imediat de până la 40 de miliarde EUR, care consta în:

- instrumente de garantare specifice pentru bănci, bazate pe programele existente, care se acordă imediat și care mobilizează fonduri de până la 20 de miliarde EUR;
- linii specifice de lichidități destinate băncilor, pentru a asigura un sprijin suplimentar de 10 miliarde EUR sub formă de fonduri de rulment destinate IMM-urilor și întreprinderilor cu capitalizare medie; precum și
- programe speciale de cumpărare de titluri garantate cu active, care să le permită băncilor să transfere riscurile asociate portofoliilor de împrumuturi acordate IMM-urilor, fiind mobilizată o sumă suplimentară de 10 miliarde EUR pentru aceste măsuri de sprijin.

RĂSPUNSUL LA INVAZIA UCRAINEI DE CĂTRE RUSIA

Activitățile BEI legate de Ucraina au început în 2007. BEI își desfășoară activitatea în Ucraina în conformitate cu politica europeană de vecinătate, cu Parteneriatul estic și cu alte acorduri bilaterale ale UE. Odată cu invazia Ucrainei de către Rusia, BEI și-a intensificat sprijinul. Finanțarea din cadrul acestui instrument are ca scop să ajute Ucraina să repare infrastructura deteriorată, să relanseze serviciile municipale și să sprijine măsurile urgente de eficiență energetică în vederea pregătirii pentru sezonul

rece. În plus, BEI a coordonat donații de ajutor umanitar, acordând prioritate ajutorului de urgență pentru persoanele afectate de conflictul din Ucraina și din țările învecinate.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Potrivit articolului 308 din TFUE, Parlamentul este consultat atunci când se aduc modificări Statutului BEI. BEI răspunde direct în fața statelor membre. BEI nu are obligații oficiale de raportare către Parlament și nici nu răspunde în fața acestuia. Cu toate acestea, într-un gest de bunăvoință, președintele BEI acceptă să se prezinte în plen și la reuniunile comisiilor responsabile ale Parlamentului, iar BEI este deschisă întrebărilor adresate de deputații în Parlamentul European.

În fiecare an, [Comisia pentru control bugetar \(CONT\)](#) evaluează activitățile BEI și prezintă un raport în cadrul ședinței plenare, la care este invitat președintele BEI.

În temeiul regulamentului în vigoare, Parlamentul aprobă numirea directorului executiv și a directorului executiv adjunct al FEIS. Creditele anuale din bugetul UE aferente fondului de garantare sunt autorizate de Parlamentul European și de Consiliu în cadrul procedurii bugetare anuale.

Parlamentul a participat, în calitate de colegislator, la adoptarea inițiativelor FEIS și InvestEU.

Pentru informații suplimentare pe această temă, consultați site-ul [Comisiei pentru afaceri economice și monetare](#).

Christian Scheinert
10/2023

